

Na eni strani bi imel za svoje pridelke stalnega odjemalca, na drugi strani pa bi se iz gospodarstva izločila cela vrsta posredovalcev in bi kmetu ostal od končne cene večji del kakor pa sedaj.

Od vodstva zahteva kmetijska zadruga mnogo več kakor kaka kreditna, in to ne samo trgovskih spretnosti, ampak tudi požrtvovalnosti in vztrajnosti. Seveda je potrebno, da je vodstvo zadruga v dobrih in zaupanja vrednih rokah. Našim združnikom v mnogih primerih manjka zavest, da je pri združnem delu potrebna tudi kaka žrtev. Ni pa nobena žrtev doprinešena zaman, ampak omogoča, da bo delo zadrug v bodočnosti tem uspešnejše. Kakor skrbi kmet za svoj vinograd, za svoj gozd, za svojo živino, da dobro uspeva, tako mora skrbeti tudi za svojo zadrugo, kajti zavedati se mora, da korist, ki jo ima zadruga, je njegova korist. Čim večja bo kme-

tijska zadruga, tem večje koristi mu bo nudila.

Da rešimo slovenskega kmeta ob severni meji, moramo vse storiti, da ustvarimo močno organizacijo kmetijskega združništva, katero združimo v dobro delujoči osrednji zadrugi. Kakor smo potom denarnega združništva uničili oderuštvo ter dosegli primerno obrestno mero, tako bo potom dobre kmetijske zadruga mogoče pospešiti in vnovčevanje kmetijskih pridelkov, dobiti dobre odjemalce v tujini, osobito pa uravnati cene.

Da osamosvojimo kmečki stan, je potrebno v vsakem večjem kraju ustanoviti eno kmetijsko zadrugo. S tem omogočimo kmetu ceneno nakup in ugodno prodajo. Vse to delo bo pa le tedaj uspešno, ako bo ves kmečki stan in vsi, katerim je za dobrobit kmečkega stanu, vse delo podpiral.

Po Jugoslaviji

Glejmo mirno v bodočnost! Naš zunanji minister dr. Cincar-Markovič je dal za pravoslavno velikonočno številko beograjskega velikega dnevnika »Politika« izjavo, v kateri med drugim pravi: »Izvajajoč dosledno politiko nevtralnosti, je Jugoslavija podvzela istočasno vse potrebne ukrepe opreznosti, ki jih je narekoval današnji položaj. Kar je kr. vlada ukrenila v poslednjih osmih mesecih v gospodarskem, finančnem in vojaškem pogledu, je ojačilo v največji meri položaj naše kraljevine ter nam dovoljuje, da gledamo mirno na bodočnost, naslanjajoč se na današnje popolno, močno moralno edinstvo vsega našega naroda.«

Javno glasovanje pri občinskih volitvah v banovini Hrvatski je dalo povod raznolikim ugibanjem in obsodbam. Ozlovoljeni so zlasti hrvatski in slovenski socialisti, ki so začeli izražati svoje dvome v demokratično stališče Hrvatske seljačke stranke. Na te očitke odgovarjajo glasila te stranke, zlasti »Hrvatski dnevnik«, da pri občinskih volitvah ne gre za politiko, marveč predvsem za dobro občinsko gospodarstvo. Čeprav javne, bodo na Hrvatskem občinske volitve vendar svobodne in vsak bo lahko glasoval, za kogar bo hotel. »Hrvatski dnevnik« hkrati izjavlja, da vlada v tem vprašanju popolno soglasje med Hrvatsko seljačko stranko in Samostojno demokratsko stranko.

Med Jugoslavijo in Rusijo so se začela trgovinska pogajanja. V to svrhu je že prispele v Moskvo naše odposlanstvo, v katerem sta tudi dva Slovence (industrijalec Av-

senek in tajnik zunanjega ministrstva dr. Zalar). Gre za izmenjavo blaga med našo državo in sovjetsko Rusijo. V našo državo bi se iz Rusije zlasti uvažal bombaž in petrolej ter tudi kamena sol. Je torej strogo gospodarski vidik, ki prevladuje pri pogajanjih med našo in sovjetsko državo, katere doslej Jugoslavija še ni priznala. Ali se bodo iz gospodarskih stikov razvili tudi ožji politični stiki, bo pokazala bodočnost. Vatikanski list »Osservatore Romano« objavlja o tem tole sodbo: »Najnovejše dejstvo je, da sta se zblížali Jugoslavija in Rusija, kar bi moglo privedi do kakšnih razgovorov gospodarskega in najbrž tudi političnega značaja, s čimer pa absolutno ni rečeno, da bi Beograd izpremenil svojo politiko proti boljševizmu kot takemu. Kakor je povedal ministrski predsednik Cvetkovič, se razpravlja o ideji, da bi to zblížanje, ki se je zgodilo s posredovanjem Bolgarije, postalo močno orožje, da se zavaruje nevtralnost balkanskih držav in njihova neodvisnost.«

»Kmetijski list« je glasilo lažnivo-svobodomiselnega razumništva, odnosno pol- in četrt-razumništva, ki izrablja kmeta v svoje sebične namene. Da bi si liberalna gospoda ustvarila med kmeti nekak položaj, skuša med njimi razširiti svoje lažnivo-svobodomiselnost in naprednjaštvo. Ost je obrnjena proti katoliški Cerkvi, ki je s svojimi zahtevami po dejanskem krščanstvu liberalnim kmetijcem trn v peti. Zato se njihovo srce nagiba k nemški krivi veri, ki si je goljufivo nadela ime starokatolicizma, čeprav je nastala šele

Proti prehladu

lahko vzamete 1-2

ASPIRIN
tablete

Ni drugega zdravila po imenu »Aspirin«, temveč edino le »Bayer«-jev Aspirin.

Opf. Reg. Gnd. 5 Nr. 37972 od 22. XII. 1928.

po letu 1870. V svoji zadnji številki izraža »Kmetijski list« svojo simpatijo za nemško krivo vero s tem, da objavlja za mastnim tiskom, kakor da bi šlo za kakšno velevažno pridobitev za slovenskega kmeta, uradno še nepotrjeno vest o ustanovitvi starokatoliških župnij v Mariboru in Celju. Odpadniki od katolicizma torej uživajo simpatije »Kmetijskega lista«. Ali še sme tak list zahajati med slovenske katoliške kmete?!

170.000 vagonov žita potrebuje naša država letno. Te dni so se vršila v Beogradu posvetovanja med zastopniki izvozne družbe »Prizad« in zastopstvom mlinarske industrije. Zastopstvo mlinov se je zavzemalo za ustvarjanje žitnih zalog, ako hočemo, da Jugoslavija ne bo trpela pomanjkanja. Pri narsu žitne zaloge za lastne potrebe nujne radi nesigurnosti svetovnega položaja. Mlinarji so ob tej priliki dokazali, da potrebuje naše podeželje in mesta na leto dobrih 170.000 vagonov žita.

»Slovenski gospodar« stane:
za vse leto 32 din, za pol leta 16 din, za četrt leta 9 din.

Jajca — jočejo. Zavod za znanstveno in industrijsko raziskovanje v Južni Afriki je napravil odkritje, ki pojasnjuje vrsto doslej spornih vprašanj. Ugotovili so namreč, da se morejo jajca po vseh pravih »jokati«, to je, da izločujejo enako kot človeško oko v svojo zaščito in za uničevanje nevarnih bakterij neko sestavino, ki razkrajja nezaželjene organizme. To snov nahajamo v skoraj isti sestavi v človeških solzah, dobiti jo je pa v beljaku. Po mnenju južnoafriških učenjakov je ta snov tudi vzrok, da se jajca lahko dolgo konservirajo.

Jugoslovan izdelal očala za papeža. Ko je lansko leto jugoslovanski poslanik pri Vatikanu, g. dr. N. Mirošević-Sorgo predstavil papežu Pi-

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjetskega kmetijskega življenja

17

V osemnajstem letu starosti je pobegnil od doma in prišel v Moskvo. Boljševiški voditelji so ga bili veseli, ker so se takoj prepričali, da je izredno nadarjen. Dasi je bil razmeroma zelo mlad, so mu poverjali težke, nevarne naloge, a on je vedno uspel. Z odločnostjo, včasih tudi grobostjo, si je drugo za drugo prisvojil vse stopnje v visoki boljševiški upravi.

Na poti do cilja ga ni mogla ustaviti nobena sila. Sredstev ni izbiral. Posluševal se je zvičajnosti in sile. Često je gazil v krvi. Hladnokrvno je želel preko trupel ljudi, ki jih je postrelil, ker so mu bili napoti.

Krščanstvo je popolnoma zadušil v sebi. Ker je nasprotovalo boljševiškim nazorom, ga je zasovražil in na vse načine zatiral. V Odesi je uredil brezbožniški muzej. V velikih dvoranah neke državne zgradbe je zbral vse, kar se tiče krščanske vere: verskih resnic, duhovnikov, svetnikov. V ta muzej so vodili šolske otroke iz Odesa in okolice, da bi jim vcepili čimvečjo mržnjo do krščanstva ...

Nenadoma se je oglasil zvonec v telefonskem aparatu. Klavs je naglo dvignil slušalko.

»Tu ljudski komisar Jaske,« se je slišalo.

»Ti si, Nikitin?«

»Da, tovariš! Telefoniram ti, ker se v Balti odigrava resne stvari.«

»V Balti?«

Pri tem imenu je Klavs prebledel. V njegovi domišljiji se je prikazala slika Balte z nizkimi, belimi hišami, obdanimi z vrtovi in obširnimi žitnimi polji. Taka je bila Balta ob njegovem odhodu. Skozi vitke veje vrb je gledal divje valove Dnjestra. Videl je resni očetov obraz, mehki obraz matere in visoko, vitko Fedorjevo postavo. Pa kaj ga vse to briga?! On nima nič skupnega s svojo družino in domačo vasjo. Kot pravi boljševik je zatajil svojo družino. Pripada samo sovjetski Rusiji; ta je zanj vse. Smatral se je za popolnoma izkoreninjenega, toda v resnici je bil dosti manj iztrgan iz doma, kakor je sam mislil. To je bila prevara, podobna mnogim drugim, ki jih je bilo polno boljševiško življenje.

»No, kaj se je zgodilo?« je vprašal na videz malomarno.

»Pred nekaj trenutki so mi javili, da so se kmetje v Balti uprli.«

»To je nemogoče!« je nekoliko razburjeno odgovoril Klavs. »Poročilo je najbrž pretirano.«

Pripravljenost za obrambo naših mej

Naš ministrski predsednik Dragiša Cvetkovič je dal dopisniku največjega francoskega dnevnika jasno izjavo, ki nas prepričuje, da je naša država pripravljena na oboroženo obrambo naših mej. Bodrilne in samozavestne besede gospoda predsednika vlade se glasijo:

»Izredno smo zadovoljni, ker so se tako lepo razvili naši trgovski odnosi s Francijo. Upamo, da bodo ti prijateljski odnosi ostali trajni. Jugoslavija varuje svojo gospodarsko svobodo, vendar se ozira tudi na vsa svoja normalna prejšnja tržišča.

Jugoslovanska zunanja politika je dobro poznana. Določena je bila dne 4. septembra

1939, še bolj pa jo je pojasnilo službeno poročilo seje Balkanskega sporazuma v Beogradu.

Mi smo nevtralni. Mi hočemo ohraniti svojo popolno nevtralnost. Že večkrat smo izjavili, da od nobenega naših sosedov ne iščemo ničesar, toda prav tako smo že večkrat jasno povedali, da ne bomo nikoli ničesar svojega dali nikomur! To smo povedali tako jasno, da o tem ne more biti nobenega dvoma.

Vsak napad na naše meje nas bo našel pripravljene, da se z orožjem branimo na enak način, kakor smo to storili v preteklosti. Kar smo ustvarili do sedaj, ne bomo nikoli dopustili, da nam to kdor koli vzame.«

Novice iz domačih krajev

Kočijaž smrtna žrtev splašenih konj. Vinko Pavlinič, 63 letni kočijaž na škofovem postvu pri Mariboru, je peljal voz. Nenadoma se splašili konji in stari mož je padel z voza. V zadnjem hipu se je ujel za vajeti in konji so ga vlekli precej daleč. S hudimi notranjimi poškodbami so oddali Pavliniča v mariborsko bolnišnico, kjer je v noči po prepljavi umrl.

Čudna pota spomladanske strele. Ljutomer je doživel spomladansko nesrečo zaradi strele. Najprej je urezalo v stolp, ki ima dober strelovod. Istega dne se bližnja strela skozi odprto okno Sršenove hiše blizu župnišča. Tam je soba blagajničarke in v njej je bil na električno omrežje priključen radio-aparat. Strela je skočila po anteni v aparat, ki pa je ostal nepoškodovan. Po elektrovodu je zdrknula strela v sosednje stanovanje meščanskošolskega učitelja Žagarja, kateremu je poškodovala radio-aparat do nerabnosti. Strela je še zbrila s stene električni števec in uničila vsa varovala. Sreča v občem strahu je bila ta, da ni povzročil udar strele skozi okno v stanovanje požara.

Že druga smrtna žrtev strele v Sloveniji. V prvi polovici minulega tedna je divjala med Ptujem in Ormožem nevihta, katero sta spremljala blisk in grom. V Pušencih pri Ormožu je udarila strela v 40 letno posestnico Heleno Trafela, ki se je zgrudila mrtva. Trafela je letos že druga žrtev strele v Sloveniji. Prva je bila v okolici Polhovega gradca mati šestih otrok in poročamo o tej nesreči spodaj.

Rana toča. Komaj se je vreme v zadnjem času nekoliko ogrelo, so se pojavile nevihte

in z njimi udari strele in toča. O letošnji rani toči poročajo iz Celja, Ptuja, okolice Brežic, ter s Črnuč in Jarš pri Ljubljani. Na omenjenih krajih pa toča ni povzročila posebne škode.

Od konja poškodovan. 13 letnega posestnikovega sina Franca Šošteriča iz Juršinc pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah je zadel konj s kopitom v glavo in mu je razmesaril obraz. Fant se zdravi v ptujski bolnišnici.

Popadljiva svinja. V Roginski gorci v Šmarju pri Jelšah je odgriznila popadljiva svinja roko v zapestju 10 mesečnemu delavčevemu sinčku Alojziju Škorcu. Otroka so oddali v celjsko bolnišnico, kjer je umrl.

Dve žrtvi prometne nesreče. Na cestnem križišču na Taboru pri Vojniku je zadel 63letni posestnik Miha Korošec od Konjic s kolesom v avto. Kolesar je padel pod avtomobil, kojega teža mu je zlomila nogo. — Terezija Bračun, 75 letna posestnica iz Zagorja pri Pilštanju, se je peljala na vozu, v katerega je zadel na ovinku avto. Radi trčenja se je voz prevrnil in Bračunova si je zlomila pri padcu nogo. Poškodovani kolesar in posestnica sta se zatekla v celjsko bolnišnico.

Strela ubila gospodinjjo. V vasi Podreber pri Polhovem gradu na Kranjskem je udar strele ubil 50 letno gospodinjjo Ano Cankarjevo v trenutku, ko je nalagala polena v peč.

Birma!

Vašo birmsko sliko samo od Foto-Kieserja, Vetrinjska ulica 30, vis-a-vis grajskega kina.

703

Nesreča progovnega delavca. Leopold Perme, 27 letni pomožni progovni delavec z Grosuplja in stanujoč v Ljubljani, se je podal zjutraj v kurilnico v Šiški pri Ljubljani. Da bi skrajšal pot, je šel ob progji. Izognil se je tovornemu vlaku na drugi tir, preslišal pa je osební vlak, kojega lokomotiva ga je vrgla na tla in so mu odrezala kolesa roko v zapestju.

Bukev ubila posestnika. Anton Mezek iz Srednjega brda v Poljanski dolini na Gorenjskem se je podal s svojim sosedom Franceom Goljo v gozd podirati. Prva izpodsekana bukev je obvisela na drugi. Možakarja sta izpodsekala še to drevo. Ko sta se začeli drevi nagibati k padcu, sta posestnika odskočila, a je ena izmed bukev zagrmela na Mezeka ter ga ubila.

Smrt v plamenih. 76 letni posestnik Anton Štrubelj je požgal v gozdu med Vel. Trebeljevim in Malim vrhom na Kranjskem smrekove veje. Ker je vlek el močan veter, so zajeli plameni starčkovo obleko. Ko so mu prišli drugi na pomoč, je bilo prepozno, ker je bil stari mož že mrtev, bil bi pa popolnoma zgorel, da ga niso potegnili iz ognja.

Otrok utonil v potoku. 18 mesecev stara Marija Zamljenova je padla doma v Godiču pri Kamniku na Gorenjskem v deročo Mlinšico in utonila. Oče in mati sta bila ob času nesreče zaposlena v kamniški smodnišnici.

DOPIŠNIKOM IN OGLAŠEVALCEM!

Ker počiva delo 1. maja v tiskarnah, smo morali to številko »Slov. gospodarja« zaključiti že v ponedeljek, 29. aprila, dopoldne, da smo je lahko pravočasno dotiskali in oddali na pošto.

Dvoje važnih opozoril. V Službenem listu z dne 13. aprila 1940, kos 30, je uredba ministrskega sveta o spremembah uredbe o odpisu zaostankov davkov, taks in kazni za davčna in taksna kazniva dejanja ob koncu 1937, oziroma 1939. Po tej uredbi je rok za vlaganje prošenj za odpis davčnih zaostankov, taks in kazni za davčna in taksna kazniva dejanja podaljšan do konca meseca maja. Ker se vsa podrobna pojasnila dobe pri občini, naj ta, kakor vsa druga oblastva gredo kmetom in vsem davkeplačevalcem, kateri imajo pravico do teh ugodnosti, na roko in to predvsem pri izdajanju potrdil in spričeval, katere morajo prosilci priložiti prošnjam za dokaz. Potrdila in spričevala se izdajajo brez plačila takse. V isto svrhu služijo tudi zdravniška spričevala, katera naj zdravniki v bolnišnicah in izven bolnišnic prav tako izdajajo brez plačila taks. Revni občani se več-

»Ne vem. Stvar se je baje odigrala takole: danes popoldne se je začela mlačva. Za delo pri mlatilnici in lokomobili smo poslali od tukaj šest izučeni delavcev.«

»Šest? Zakaj šest, ko bi zadostovala dva marljiva delavca!«

»To je nova mlatilnica, katero je bilo treba preizkusiti in za to je bilo potrebnih več delavcev.«

»Vedno ista pesem! Tja, kjer zadostujeta dva človeka, pošljejo šest mož... No, in kaj se je zgodilo?«

»Ob štirih, med odmorom, je bil v sobi Alekseja Andrejeva ubit eden izmed delavcev, tovariš Ivanov.«

»V sobi Alekseja Andrejeva?« je nekam zaskrbljeno vprašal.

»Da, tovariš.«

»In kaj se je potem zgodilo?«

»Kmetje so začeli vpiti: Vstaja! Vstaja! Kmalu je bila vsa vas na nogah. Uporniki so navalili na hišo vaškega sovjeta in so ubili predsednika Šubina.«

»Kaj pa so naredili konjeniki, ki so bili poslani, da bi nadzirali mlačvo in vzdrževali red? Ali niso mogli upora zadušiti?«

»Umaknili so se, ker so se bali, da bi bili obkoljeni od upornikov sosednih vasi.«

»Kdo pa je vodja upora?«

»Pravijo, da neki Fedor Andrejev, sin bivšega bogatega kmeta iz Balte.«

Pred Klavsovimi očmi se je za hip zameglilo. Zdelo se mu je, da ga je nekdo udaril po glavi. A v naslednjem trenutku je bil že spet trd.

»Dobro!« je dejal. »Če se uporniki ne bodo pomirili, jih bomo s silo prisilili. Takoj se bodo odpeljali ena baterija topništva in dva eskadrona konjenice. Jutri zjutraj bodo tam.«

Nato je odložil slušalko. Za hip se je zamislil. Čutil je, da ga čaka drugačna naloga, kakor jih je do sedaj vršil.

Vstal je in stopil k oknu. Njegov pogled se je izgubil v daljavi nad brezkončno morskó gladino. Izgledal je visok, suh. Na sebi je nosil vojaško bluzo iz trdega sivega blaga, hlače iz istega blaga in škornje iz rumene kože.

Prekrižal je roke na prsih. V sebi je ponavljal: »Fedor! Fedor!« In čim dalje je ponavljal to ime, tem jasneje je videl pred seboj brata. Zamišljaj si je brata, kakršen je moral sedaj biti: vitkega, močnega. Pripisoval mu je značaj, kakršnega je on imel. Gotovo je odločen in ne pozna ovir, ko hoče doseči svoj cilj. Fedor je v službi protirevolucije, on pa v službi revolucije. Tako si stojita nasproti — beli proti rdečemu, vernik proti brezbožniku. V sebi je čutil nek ponos ob misli, da je

ju XII. romarje iz Jugoslavije, so sv. očetu zbudili pozornost naočniki, katere je nosil naš poslanik. V razgovoru z njim, je papež zvedel, da je te naočnike napravil dubrovniški optik g. Niko Bogdan. Čeprav sveti oče ni direktno izrazil željo, da bi želel take naočnike, je naš poslanik dobil tak vtis in je o tem dogodku pisмено sporočil optiku Bogdanu v Dubrovniku ter mu obenem tudi poslal številko papeževih naočnikov. G. Bogdan se je takoj lotil dela in čim so bili naočniki gotovi, je odpotoval v Rim, da jih osebnó izroči sv. očetu. Naočniki so zelo okusno in točno izdelani ter imajo zlat ovitek, na katerem je vdelan papežev grb.

Zdravilen fiziol. Fiziol. ni samo drago eno živilo temveč ima v sebi tudi